

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Sötvattenslaboratoriet

Sjöprovfisken

Planering och utförande i korthet

Uppdaterad 2016-02-10

Metodik för provfiske i sjöar finns beskriven i

Undersökningstyp: Provfiske i sjöar , version 1:3, 2013-04-11.

(<https://www.havochvatten.se/download/18.2a9b232013c3e8ee03e828c/1369232502309/Unders%C3%B6kningstyp+-+Provfiske+i+sj%C3%B6ar.pdf>)

Finfo 2001:2 Standardiserad metodik för provfiske i sjöar.

(http://www.slu.se/Documents/externwebben/akvatiska-resurser/Datainsamling/Databasen%20f%C3%B6r%20sj%C3%B6provfiske%20-%20NORS/Finfo%202001_2.pdf)

SS-EN 14757:2015 Vattenundersökningar – Provtagning av fisk med översiktsnät.

Svensk och europeisk standard.

(<http://www.sis.se/milj%C3%B6-och-h%C3%A4lsoskydd-s%C3%A4kerhet/vattenkvalitet/unders%C3%B6kning-av-vattens-biologiska-egenskaper/ss-en-147572015>)

Det rekommenderas att den standardiserade metoden används i så hög utsträckning som möjligt. Därigenom möjliggörs jämförelser av resultaten mellan sjöar och inom sjöar vid tidsserier. Om syftet är att endast kartera artförekomsten kan med fördel det något mindre omfattande inventeringsfisket utföras.

Här följer några viktiga ”kom ihåg” och rekommendationer inför fisket.

- Skaffa tillstånd från fiskerättsägare
- Provfisken klassas numera som djurförsök. Därför behövs tillstånd och etiskt godkännande.
(<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/forsoksdjur.4.7850716f11cd786b52d80001724.html>) Ansök om dessa i god tid!
- Om sjön fiskats tidigare på standardiserat sätt bör man lägga näten på samma platser som tidigare. Annars är det bra om man kan få tag i en djupkarta över sjön så att man kan slumpa ut nätpositioner innan fisket startas.

- Ta reda på sjöns **yta och maxdjup** för att bestämma **totala antalet nätansträngningar** som kommer att krävas (beroende på vilken metod som skall användas). Följ standarden vad gäller **antal nät i varje djupzon**. Nätens placering i sjön slumpas ut inom varje djupzon. I vissa sjöar är den djupaste djupzonen för liten för att näten ska kunna läggas oberoende av varandra, d v s de skulle hamna för nära varandra om sjön fiskas med så många ansträngningar som anges i standarden. Då kan den djupaste djupzonen ignoreras när man beräknar det totala antalet ansträngningar som krävs. När man sedan fördelar näten i sjön skall den djupaste djupzonen betraktas som en del av djupzonen ovanför (ex: en sjö som är 200 ha och 14 m djup och djupzonen 12-14 m är för liten för 8 nät. Det totala antalet ansträngningar blir då 24 istället för 32 och näten fördelas 8 st 0-3 m, 8 st 3-6 m och 8 st 6-14 m).

- Utför fisket i **juli eller augusti** för att undvika över- eller underrepresentation av vissa arter.
- Fiska enbart med översiktsnät typ "**Norden**", enligt standard.
- Om den aktuella sjön är tillräckligt djup (> 10 m), och resurser finns, är det lämpligt att även fiska med pelagiska nät. Man får då ut betydligt mer information om fiskfaunan. Detta är dock inget krav för ett standardiserat fiske.
- Mät upp **vattendjupen vid båda nätändarna** och var noga med att **hela nätet ligger inom djupzonen**. Fångsten i varje nät skall utgöra ett enskilt stickprov, oberoende av andra nät, varför näten **ej får kopplas** till varandra. **Nätens position lagras** i handburen GPS, alternativt ritas de in på en djupkarta/sjökarta.

- Det är viktigt att provfisket kompletteras med en **temperaturprofil över sjöns djupaste punkt samt att siktdjupet mäts**. Temperaturprofilen omfattar mätning på 0,5 m djup och **varje hel meter** ned till botten. Det räcker att dessa mätningar görs en gång men de skall ske i anslutning till provfisket, lämpligen strax innan näten läggs första kvällen.
- **Alla individer skall artbestämmas**. Eftersom sötvattensfiskarterna i Sverige är relativt få skall detta inte utgöra något problem. Undantaget är små individer av braxen/björkna. Om det råder tveksamhet om någon annan art kan det vara lämpligt att ta med dessa individer (infrysta eller i sprit) för senare artbestämning i lugn och ro. De kan också skickas för artbestämning till Sötvattenslaboratoriet eller Riksmuseet.

- Fångsten bör bokföras på de provfiskeprotokoll som kan laddas ner från hemsidan. I *fångstprotokollet* **redovisas fångsterna nätvis med uppgift om nätets löpnummer och djup**. Fångsten i nätet anges dels som antal individer av varje art, dels som den totala vikten i gram av varje art i nätet (se till att ha en pålitlig och noggrann våg). Kom ihåg att även **redovisa fisktomma nät**.
- I *längdprotokollet* redovisas **individlängderna för alla fångade fiskar** på ett sådant sätt att nätets löpnummer framgår för varje enskild individ. Alla individer mäts till närmaste **millimeter**, vilket inte tar längre tid än att enbart klassa dem till exempelvis halvcentimetrar. Längden på fisken mäts med stjärtfenans flikar sammanförda. Längden på skadade/halva fiskar skattas m h a hela individer.

- Ange vilken **organisation** som är ansvarig för (beställare av fisket).
- Ange vilken **organisation** som utförde fisket.
- Ange **syftet** med fisket.
- Ange om sjön **kalkats** samt i så fall helst också startår och eventuellt slutår.
- Rapportera fisket till SLU!

Lycka till!